

Forfatter: Blicher, Steen Steensen

Titel: Om Legestuer

Citation: Blicher, Steen Steensen: "Om Legestuer", i Blicher, Steen Steensen: *Udvalgte værker*, Gyldendal, 1982-83, s. 261. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-blich07-shoot-workid83510/facsimile.pdf> (tilgået 21. juni 2021)

Anvendt udgave: Udvalgte værker

Om Legestuer

Der gives Forbud mod disse, Indskrænkninger i dem, Muleter for dem; men det gaaer endnu stedse med Legestuerne, som med saa mange andre Anomalier; Bissekræmmerne gaae deres gamle Gang, omstrefende tydske Haandværkssvende trygle som før, etc. etc. etc. „Der ere mange Ting under Himlen“ – troer jeg Shakespeare siger – „som man ikke drømmer om“ (nemlig paa Jorden). Vi kunne localisere dette, og sige: „Der ere mange Ting i Jylland, som man ikke drømmer om“ (nemlig i Kjøbenhavn).

Den humane og velmeente Ytring: „Hvorfor maa Bonden ikke ligesaa vel more sig ved Dandslystighed som de Høiere?“ har jeg ofte hørt, og aldrig modsagt. Men vide I, alle mine kjære Læsere: hvad en *Legestue* er? Vide I det, alle I kjære Jyder? Jeg tvivler. Men jeg vil sige Eder det.

En *Legestue* er et Institut, en Pensionsanstalt, en Skole, hvor der undervises i Sviit, Slagsmaal og Horerie.* Det er en Klub, hvis Medlemmer bestaae af Tjenestefolk og Børn, som Inter bidrage til Fruekirke, men dog til at fylde i Kirkebogen den Rubrik om vægte Børns Fødsel. Der er en Restauration, hvor Værten hastigt og fordeeltigt

* Jeg kjender et Sogn, hvor tre vægte Børns Undfangelses-Datum faldt accurat sammen med een eneste *Legestues*. For ei at skrive en saa ubetemtlig Folkeformereise ene paa *Legestuernes* Regning, vil jeg her hen ad Veien bemærke: at i een eneste haugiansk Conventikel – fra hvilken Dands, Kortspil og Brændeviin rigtignok vare bandlyste – bleve, mellem hjemmegjorte Bønner og Psalmer, øvede saa nidkjære Kjærlighedsværker, at fem vægte Børn 40 Ugersdagen derefter viste sig som Andagtsens rige Frugter.

afsætter sin hjemmelavede Brændeviinsgeist.* Det er en Recreation, hvor man rigtignok ikke udhviler sig fra Dagens Arbeide, men hvorfra man dog ved Nattens Ende vender hjem, for at recreere sig næste Dag ved den velsignede Søvn. Det er en Congres, paa hvilken der forhandles sjelden om Fred – men som oftest om Krig.** Det er et Gymnasium – jeg troer, Gymnasium kommer af *Gymnos* – i hvilket Bøndeungdommen oprykker fra Elementarskolen for at erhverve sig practisk Færdighed i den høiere Gymnastik, ja selv under den primære Skolegang og Præstens Veiledning til Confirmationen finde Mange Leilighed til at skride frem foran deres Alder, og freqventere mangt et frugtbringende Cursus i Experimentalphysiken.

Men nok af Ironie! Sagen er i sig selv saare alvorlig. Ungdommen forføres og forføres til flere Slags Udsvævelser, til Ødselhed, Dovenskab, Selvraadighed; Husbonden lider i oeconomic Henseende umiddelbart og hardestst herved; han maae savne sit Tyende ved den ene Dags Arbeide, og see det trægt og sludskende ved den andens. Hans Kone kan – nok bebyrdet alligevel med smaae Børn, med temporær Ildebefindende – faae Lov til endnu at belæse sig med Pigens Arbeide – Manden med Karlens. Han maae finde sig i, at denne tager een af hans Heste – vist ikke den slætteste – og tumler den i Vaadt og Tørt fra een Bye til en anden – thi ofte maa to, tre *Legestuer* besøges i een Nat. At ville ophæve, ja blot at tale imod disse jydsk *Saturalier*, var det samme som – ingen Tjenestefolk at kunne faae eller holde. De romerske *Saturalier* vare kun en saare kort Spas, et Par Dages Ma-

* Som ofte med Rette fortjener den grønlandske Benævnelse: „den gøjgjørende Drik“. Især er dette Tilfældet, hvor den laves af Boghvede!!! Da jeg flere Gange havde erfaret, at visse *Legestuer* udmærkede sig langt frem for andre i samme Sogn, samme Bye, ved krigersk Character, og spurgte Kyndige om Aarsagen, fik jeg almindeligt det Svar: „Jo! de fik *Boghvede-brændeviin*“.

** I de Egne hvor *Legestuer* om Vinteren høre – saa at sige – til *Nattur* Orden, der er det ikke nok med at enhver Nat har sin egen Plage – af Slagsmaal; men her stiftes endogsaa Of- og Defensiv-Alliancer, lægges Forsvars- og Angrebsplaner for næste *Legestue*, aftales Operationer baade mod foederatøe og isoleerte Potentater, Delingsprojecter af de erlaggende Krigsombkostninger med hvilke Freden – dog ei en evig – eventualiter kan kjøbes, m.m.m.

Om Legestuer

skerade, en haanende Parodie; men vores ere permanente, en uma-
skeret haanende Trods af Tjenere mod Herrer. I et Arrondissement
af 4 à 5 Sogne veed jeg, at der fra Mikkelsdag til Nyaar – 3 Maaneder,
90 Dage, har været holdne 90 Legestuer; og at Mange have deeltager i
de halve, Mange i de ¼ Dele af Disse. Mon Mange af Eder, I muotte,
I rige Kjøbenhavnere! komme saa tidt paa Bal?

Om Dødsstraffe

Den første selskabelige Forfatning, hvori Menneskene indtræde fra
den vilde, afsondrede Tilstand, er den patriarchalske. Denne oprin-
delig ældste Regjeringsform er – uagret Medlemmernes endnu vedvæ-
rende Raahed og Grumbhed – mild i sin Lovgivning; de Straffe, den
tilsiger, ere altid ringere, end Forbrydelserne; den er meget sparsom
med Blod og udgyder kun sine Fjenders. Ligesom Selskabet voxer,
som Familiernes Antal tiltager og Medlemmerne vorde mere fremme-
de for hverandre: vorder det ogsaa vanskeligere at have Øje med deres
Opførsel; og Regjeringen antager en strængere og barskere Caracteer;
Straffen bliver haardere; Ejendommene beskyttes ved skarpere
Tvangsmidler; Loven kræver Øje for Øje, og Liv for Liv.

Staternes Opdragelse er Børneopdragelse i det Store. Jo flere Børn,
Forældrene have, jo strængere ere de almindeligviis i deres Optugtelse;
thi jo flere, jo vanskeligere falder Opdragelsen, jo mere deelt
vorder Kjerligheden.

Men i Forhold til Straffenes Størrelse og Hyppighed tiltage gjerne
Forselserne: de strængeste Forældre have som oftest de vanartigste,
meest forhærdede Børn; Risets idelige Brug gjør dem trædske, løgn-
agtige, falske, forstokkede. En blid Opdragelse, som i sine Straffe
alene tager Hensyn til Forbedring, som anvender Formaning, Advar-
sel, Tvang og Indskrænkning istedetfor legemlig Tugtelse, danner
frimodige, aabenhjertige, uforstulte og ædelsindede Mennesker.

Hun Strænghed har sin Oprindelse deels af Vrede og Stolthed,
deels af *Magelighed* og *Udueligbed* i Børneopdragelse: Opdrageren kjen-
der ikke de bedre, men langsommere Forbedringsmidler, eller er for
magelig til at søge og bruge dem; han vil naae sin Hensigt *strax* og *med
Magt*, istedet for at bruge Overlæg og Eftertanke, og vente de lang-
somt modtænde Frugter af venlig Blidhed og klog Sindighed.

Den fornuftige Opdrager anvender endelig til Øjemedets Opnaael-